

Những lưu ý về kỹ thuật thụ tinh nhân tạo cho lợn nái

Để đáp ứng nhu cầu tiêu dùng ngày càng tăng về thịt lợn trong nước và hướng tới xuất khẩu, tăng tính cạnh tranh của sản phẩm, việc triển khai tổng thể từ công tác giống, chọn lọc lợn đực giống tốt và áp dụng kỹ thuật thụ tinh nhân tạo (TTNT) để tăng năng suất lợn thịt là hướng đi đúng đắn và hiệu quả.

Để tiến hành TTNT cho lợn thành công, cần lưu ý những kỹ thuật sau:

- Xác định chính xác thời điểm dẫn tinh cho lợn nái.
- Chuẩn bị đầy đủ dụng cụ dẫn tinh, bao gồm bông, pank, xi lanh, ống dẫn tinh, găng tay, khăn hoặc giấy mềm, dầu bôi trơn... Bông và pank cần được hấp khử trùng.

- Tinh dịch phải được đặt trong bình bảo ôn ở nhiệt độ 30 – 35 độ C (đối với tinh dịch chưa bảo quản) và nhiệt độ 27 độ C đối với tinh dịch đã bảo quản.

- Vệ sinh sạch sẽ ô phối giống. Ô phối giống cần có thanh chắn, không cho lợn lù lại cửa chuồng, để không gây bẩn cho lợn và thuận tiện cho người thao tác.

- Chuẩn bị lợn nái: cắt lông đuôi nếu quá dài, vệ sinh sạch sẽ lợn nái; rửa vùng mông, âm hộ bằng nước sạch, lau khô bằng giấy mềm.

- Để lợn đực đứng phía trước lợn nái để kích thích lợn nái (3-5 nái/1 đực giống).

- Kích thích cho lợn nái từ 3-5 phút theo kiểu “tỏ tình” của lợn đực giống bằng cách ấn lên mông, trà sát vào bụng, kích thích âm hộ.

- Đặt bao cát hoặc kẹp đai lên lưng để tạo cảm giác như có con đực cưỡi lên lưng.

- Nên áp dụng phương thức phối lặp (dẫn tinh hai lần cho lợn nái trong một lần động dục, cách nhau từ 10-12 giờ). Nếu chỉ phối giống 1 lần/chu kỳ động dục, tỷ lệ thụ thai và số con đẻ/lứa sẽ thấp.

- Nên dẫn tinh vào lúc sáng (8-9 giờ) hoặc chiều mát (16-17 giờ).

1. Các thao tác dẫn tinh cho lợn nái gồm:

- Bôi trơn ống dẫn tinh bằng dầu bôi trơn.

- Vạch âm hộ, đưa ống dẫn tinh vào đường sinh dục con cái chếch từ 30 – 45 độ so với mặt phẳng lưng và xoay nhẹ ống dẫn ngược chiều kim đồng hồ.

- Nhẹ nhàng vừa kéo ra, vừa đẩy vào để đưa ống dẫn tinh vào đến cổ tử cung (khoảng 25-27cm). Chú ý cảm nhận đường đi của ống dẫn tinh để điều chỉnh tránh gây xước, sát tử cung là nguyên nhân gây viêm sau này.

– Tiếp tục kích thích lợn nái để đưa ống dẫn tinh khớp vào cổ tử cung (sẽ có cảm giác nặng tay khi ống dẫn tinh vào cổ tử cung).

– Lắp lọ tinh đã được làm ấm vào ống dẫn tinh.

– Tiếp tục kích thích lợn nái và để tinh dịch chảy từ từ vào tử cung (chú ý để lọ tinh cao hơn mông lợn cái). Thời gian khoảng 5 – 10 phút.

– Sau khi tinh dịch chảy vào hết, nhẹ nhàng rút dẫn tinh quản ra khỏi đường sinh dục lợn nái theo chiều kim đồng hồ rồi vỗ mạnh vào mông lợn.

– Vệ sinh dụng cụ: rửa sạch sẽ tất cả dụng cụ đã sử dụng.

– Ghi chép đầy đủ các thông tin vào sổ theo dõi

2. Những tình huống xảy ra khi dẫn tinh cho lợn nái:

– Khi dẫn tinh cho lợn nái thường gặp một số tình huống như tinh dịch không chảy vào hoặc chảy ra ngoài, lợn nái đi tiểu khi đang dẫn tinh...

– Cách xử lý:

+ Tinh dịch không chảy vào: dừng thao tác và xoay cho trống lỗ thông ở đầu dẫn tinh quản

+ Tinh dịch chảy ra ngoài: dừng thao tác và kiểm tra đưa dẫn tinh quản khớp vào cổ tử cung.

+ Lợn nái đi tiểu khi đang dẫn tinh: dừng thao tác, rút dẫn tinh quản ra, đợi lợn tiểu xong thực hiện thao tác dẫn tinh lại.